

Ὁ κατάλληλος νὰ μαγειρευθῇ διὰ φαγητὸν γιαχνί:
Αὐτὰ τὰ χόρτα ποὺ μάζεψα εἶναι γιαχνερά.

γιαχνί ἐπίθ. ἄκλ. κοιν. γιαχνὶν Κύπρ. Πόντ. γιαχνὶ
Κύπρ. (Μένουκ.) διαχνὶ Πελοπν. (Περιθώρ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yahni* = φαγητὸν ἐκ κρέατος μετὰ
κρομμύων παρεσκευασμένον.

1) Τρόπος παρασκευῆς φαγητοῦ με χαρακτηριστικὸν κρόμ-
μου κομμένα εἰς λεπτὰ τεμάχια τσιγαρισμένα καὶ με σχετι-
κῶς ἄφθονον ἔλαιον καὶ τομάταν κοιν. καὶ Πόντ.: Κρέας -
ψάρι - κοττόπουλλο - μπακαλιάρος - φασόλια - σαλιγκά-
ρια - πατάτες - κουκκιά - κουνουπίδι - χόρτα γιαχνί κοιν.
Σήμερα θὰ κάνω πατάτες με κολοκυθάκια γιαχνί κοιν. Τὰ
λελεκούκια γίνονται γιαχνί (λελεκούκια = χλωρὰ κουκκιά)
Πάρ. Οὐ παππὰς πιά εἶχε γιῶ παππὰ-γιαχνί μέσ' 'ς τὶς
σβουνιές (ἐκ διηγ.) Στερελλ. (Παρνασσ.) Τὰ κουτῶ μαει-
ρεύονται γιαχνί με κρομμύλ, λάιν τζαὶ μάλαθρον Χίος
(Πισπιλ.) 'Σ τὸ γάμο τρῶνε μακαρόνια τσαὶ πατάτες γιαχνί
με κρέας Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τὸ φταπόδι τὸ ἔκαναν γιαχνί με
χόρτα ἢ καὶ με ζυμαρικά Πελοπν. (Σκορτιν.) Ἀρέσκουν σου
τὰ βαζάνια γιαχνί; (βαζάνια = μελιτζάνες) Κύπρ. Ἐφα-
γᾶμι κιφτέδης γιαχνί Μακεδ. (Νάουσ.) Τὰ πουλλῖα ποὺ θὰ
τσακώσουμε με τὶς ξόβερρες θὰ δὰ φᾶμε γιαχνί 2) Οὐς., τὸ
κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον παρεσκευασμένον φαγητὸν, ἰδίως τὸ
ἐκ κρέατος κοιν.: Σήμερα ἔχουμε γιαχνί κοιν. Σήμερα φάγα-
μαν γιαχνί μὴ πατάτις Ἡπ. (Κουκούλ.) Ἐμασα κάμπουσις
θαλιαραίους κὶ φκειάκαμαν γιαχνί (θαλιαραίους = σαλιγ-
κάρους) αὐτόθ. Πελοπν. (Καρδαμ.) Καθερῶ πατάτες 'ὰ
κάουμε γιαχνί ('ὰ = νὰ) Σύμ. Ἀ δὲ φάω γιαχνί νὰ λαδο-
πιγουνιάσω, δὲν εὐχαριστεῖμαι πολὺ Κύθηρ. Τοῦ γιαχνί εἶναι
κοιὰς μὴ κρομμύδια Μακεδ. (Βόιον). β) Τὸ κρέας γενικῶς,
ἰδιαίτερος τὸ ψαχνὸν Θράκ. (Σουφλ.): Ἀγόρασα δυὸ οὐκά-
δης γιαχνί. Πῆρα σήμερὰ ἓνα γιαχνί! γ) Πληθ. *γιαχνιά*
τά, εἶδος βρωσίμων χόρτων, τὰ ὅποια συνήθως παρασκευά-
ζονται μόνον *γιαχνί* Κρήτ.: Ποῦ πᾶτε; 'ς τὰ βραστά ἢ
'ς τὰ γιαχνιά; δ) Ὑπὸ τὸν τύπ. *παντρεμένον για-
χνί*, εἶδος φαγητοῦ, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα
λαχανικά ψημένα εἰς τὸν φούρνον Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. *Γιαχνῆς* καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Εὐβ. (Χαλκ.)
Θεσσ. (Καρδίτσα. Λάρ. Φάρσαλ.). Καππ. Μακεδ. (Θεσσαλον.)
Μῆλ. Στερελλ. (Μαρκόπ.) καὶ ὡς παρωνύμ. Ἀθῆν. Πελοπν.
(Σουδεν.)

γιαχνίζω κοιν. γιαχνίζον βόρ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γιαχνί*.

1) Παρασκευάζω φαγητὸν *γιαχνί*, τὸ ὅπ. βλ., κοιν.:
Γιαχνίζω πατάτες - τὸ κρομμύδι Λεξ. Δημητρ. Χρειάζεται
νὰ τὸ γιαχνίσῃς, προτοῦ νὰ ρίξῃς τὴν πάστα κοιν. Θὰ
τὸ γιαχνίσῃς ὁμορφα ὁμορφα, θὰ τὸ ἀφήσῃς νὰ πάρῃ μιὰ
βράση, κ' ὕστερα θὰ ρίξῃς τὴν ντομάτα κοιν. Ἐγιάχισα
χλωροβάσουλα με κολοτσύθτσια νὰ φᾶμεν δὲ μεσημέριν
Κῶς (Καρδάμ.) Τὸν ἐγιάχισα τὸ λαγὸ μ' ὀλόκληρα τὰ κρεμ-
μύδια Πελοπν. (Γαργαλ.) Γιαχνισμένο φαῖ Κρήτ. Ἡ Στα-
μάτα 'ς τὴν κουζίνα γιάχνισε κοττόπουλλα. Γ. Ξενόπ., Γυ-
ρισμ., 34. 2) Τρώγω φαγητὸν *γιαχνί* Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.):
Μεῖς θὰ δοῦν γιαχνίσουμι σήμερὰ Ἀκρ. 3) Μεταφ., πέρδο-
μαι ἄνευ θορύβου, πιθαν. ἐκ τοῦ ὑπὸ τοιοῦτου εἶδους φαγη-
τοῦ προκαλουμένου ἀερίου Πελοπν. (Συκιὰ Κορινθ. Τρίκκ.):
Μᾶς τὸν γιάχισες Συκιὰ Κορινθ. Μᾶς τὸν ἐγιάχισες με
φιλοκρέμμυδο Τρίκκ.

γιαχνισμα τό, κοιν.

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαχνίζω*.

Καβούρντισμα κρέατος ἢ οἰουδήποτε φαγητοῦ (ἐκ λαχανι-
κῶν, χορταρικῶν, ἰχθύων κλπ.) με ψιλοκομμένα κρομμύδια
καὶ ἔλαιον ἢ βούτυρον ἢ λίπος: Τὸ καλὸ γιάχισμα χρειάζε-
ται, γιὰ νὰ γίνῃ καλὸ τὸ φαῖ.

γιαχνιστός ἐπίθ. κοιν. γιαχν'στός Ἡπ. (Ἀγναντ.) για-
χνισός Ἡπ. (Παλάσ.) γιαχ'σός Ἡπ. (Παλάσ.) γιαχνιστός
Πελοπν. (Ἀνώγ. Βερεστ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μηλιώτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαχνίζω*.

Ἐπὶ φαγητοῦ, τὸ παρεσκευασμένον *γιαχνί*, τὸ ὅπ. βλ.,
κοιν.: Κρέας γιαχνιστό. Μπακαλιάρος γιαχνιστός. Φασόλια-
μπιζέλια - κουκκιά - κολοκυθάκια - λάχανα γιαχνιστά κοιν.
Χόρτα γιαχνιστά Πελοπν. (Ἀνώγ.) Χόρτα γιαχν'σά Ἡπ.
(Παλάσ.) Τ'ς κουρφουκουλουθιές τ'ς τρώμι βραστές κὶ
γιαχν'στές Ἡπ. (Ἀγναντ.) Σᾶς ἔφτιαξα κουτσά γιαχνιστά
Εὐβ. (Κάρυστ.) Ἀ τὸ κάμω θέλω γιαχνιστὸ τὸ κοιὰς ('ὰ = νὰ)
Κῶς. Κάτσε νὰ φᾶμε λάχανα γιαχνιστά με ζεστοφούρι (=
φρέσκο ψωμί) Πελοπν. (Κοντογόν.) Ἐχουμε σαλιγκάρια
γιαχνιστά νὰ φᾶμε σήμερὰ Πελοπν. (Βερεστ.) Ἀναφε τὸ
λυγνάρει καὶ σύμπα τὴ φωτιά νὰ γένουνε τὰ γιαχνιστά λάχα-
να νὰ φᾶμε! Πελοπν. (Μαργέλ.) Ἐφαγε κουκκιά γιαχνι-
στά καὶ διάκε τὸ χωράφι γιὰ βότανο (=πῆγε στὸ χωράφι
νὰ βοτανίσῃ τὰ δημητριακά) Πελοπν. (Μηλιώτ.) || Ἀσμ.

Ἄλλο ψωμί δὲ ῥέγομαι σὰν τσι κριθοκουλοῦρες,

περίτα νὰ 'χω καὶ ἐλιές καὶ γιαχνιστές φασούλες

Κρήτ. (Νεάπ.) β) Οὐς., γιαχνιστὸ τό, φαγητὸν παρεσκευα-
σμένον *γιαχνί* κοιν.: Τὰ γιαχνιστά κάνουν κακὸ
'ς τοὺς στομαχικοὺς Πελοπν. (Γαργαλ.) Τοῦ γιαχν'στο
φαῖ βλάφτ' βόρ. ἰδιώμ. Ὁ γιατρός μου ἀπαγόρευε τὰ
γιαχνιστά κοιν.

Γιαχουντής ὁ, σύνθηθ. καὶ Καππ. (Δίλ. Φλογ.) Γιαχουνδῆς
Βιθυν. (Κίος Κουβούκλ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Μάδυτ. κ.ά.)
Καππ. (Ἀραβάν.) Κρήτ. Γιαχουντῆς Κύπρ. Πόντ. (Κοτύωρ.)
Γιαουντῆς Μακεδ. (Βέρ.) Γιαουνδῆς Προπ. (Καλόλιμν.)
Γιαχούτης Μεγίστ. Θηλ. Γιαχουνδῖνα Α. Κρήτ. Γιαχού-
ταινα Μεγίστ. Γεν. Γιαχουνδηριοῦ Καππ. (Ἀραβάν.) Πληθ.
Γιαχουνδῆρε Καππ. (Ἀραβάν.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *Yahudi* = Ἑβραῖος.

1) Ὁ Ἑβραῖος, ὡς ὕβρις ἐνθ' ἀν.: Ἐ, κακομοίρη Για-
χουνδῆ, ν' ἀναμαζώξῃς τὸ νοῦ σου! Α. Κρήτ. Γιαχουντῆς
εἶσαι, βρέ, καὶ τὴ σουρντίζεις τὴ φωνή σου; (=σύρεις τὴν
φωνήν σου ὁμιλῶν) Κίος Ἡρτεν ἓνα Γιαχουντῆς Φλογ.
Ἡτον σαράφ' Γιαχουντῆ (=ἦταν ὁ σαράφης Ἑβραῖος) Δίλ.
Εἶντα λές, μωρὴ Γιαχουνδῖνα; Α. Κρήτ. Συνών. *τσιφο-
ύτης, χαχαμίκος*. 2) Μεταφ., τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα,
τὸ ὅποιον καίουν κατὰ τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως εἰς τὸ
προκύλιον τοῦ ναοῦ Προπ. (Καλόλιμν.) || Ἀσμ.

Πρωτὶ καὶ τὰ χαράματα, πρὶν κράξῃ ὁ πετεινός,

ὁ Γιαουντῆς θὰ καίγεται μαζί κὶ ὁ οὐρανός

3) Ἐπίθ., φιλάργυρος, αἰσχροκερδῆς Κύπρ. Μεγίστ. Συνών.
*τσιφούτης, καρμίρης, σπαγγορραμμέ-
νος*.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Πελοπν. (Ἀργ. Πάτρ.
Τρίπ.) Στερελλ. (Λαμ.)

γιάχτιρι τό, ἱμβρ. γιαχτιρὶ Θάσ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

